

POHJOISSAAMEN KIELEN PERUSTASO 15 op (400 h)

Etäopetuksena alkaen keskiviikkona 19.8.2026 klo 17.00–19.30

Opintokokonaisuus sisältää 15 opintopisteen verran etä-/verkko-oppitunteja (200 h) sekä opiskelijan itsenäistä työskentelyä (200 h). Käytännössä opiskelu tarkoittaa sitä, kun viikossa on 6 etäoppituntia, sen lisäksi opiskelija varaa itsenäiselle opiskelulle aikaa toiset 6 tuntia. Opiskelija saa perehdytysmateriaalin etäopiskeluun. Opetus lähtee liikkeelle alkeista. Opetuksessa painotetaan käytännön kielitaidon hallintaa eli puheen/kirjoituksen tuottamista ja kielen ymmärtämistä. Opetukseen sisältyy opetuskeskusteluja sekä pari- ja ryhmätyöskentelyä.

Tavoitteet

Opiskelija hallitsee saamen kielen ydinkielioppia ja -sanastoa. Hän lukee lyhyitä, helppoja tekstejä, osaa keskustella helpoista arkielämään liittyvistä aiheista sekä kirjoittaa saameksi lyhyitä kirjoitelmia. Lisäksi opiskelija osaa käyttää opinnoissa tarvittavia (sähköisiä) työvälineitä ja kieliteknologiaa.

Opiskelija saa valmiudet suorittaa yleisten kielitutkintojen saamen kielen perustason tutkinnon. Saamen kielen tutkinto järjestetään kerran vuodessa.

Opiskelijalla on koulutuksen käytyään yleistä tietoa saamen kielistä ja saamelaisesta kulttuurista. Hän osaa nimetä saamelaisryhmät ja saamelaiset elinkeinot ja kuvailla saamelaisuuden alueellisia, yhteiskunnallisia ja kulttuurisia pääelementtejä. Hän tietää myös saamelaisen historian keskeisiä tapahtumia ja käännekohtia.

Sisältö

Opintojen laajuus on 15 op ja ne koostuvat pohjoissaamen kielen (7 op + 7 op = 14 op) ja saamelaisen kulttuurin (1 op) opinnoista. Opetuskielenä on suomi ja pohjoissaame. Opinnot alkavat alkeista eivätkä edellytä aiempaa saamen kielen osaamista.

Kohderyhmä

Koulutus on tarkoitettu kaikille saamen kielestä ja kulttuurista kiinnostuneille. Koulutuksen opetusohjelma on suunniteltu siten, että se sopii työelämässä saamen kielen ja kulttuurin osaamista tarvitseville sekä jatko-opintoja suunnitteleville. Koulutus sopii mm. kuntien ja valtion henkilöstölle, muille julkisoikeudellisia tehtäviä saamelaisalueella hoitaville viranhaltijoille ja muille saamea työssään tarvitseville.

Toteutus

Koulutus toteutetaan iltaopetuksena ja etäopintoina. Opiskelijan tulee hankkia seuraavat opiskeluvälineet: tietokone (älä käytä mobiililaitteita osallistumiseen), internetyhteys, headsetit (kuulokemikrofonit), web-kamera ja pohjoissaamen näppäimistö. Pohjoissaamen näppäimistön asennusohjeet löydät osoitteesta

<https://divvun.no/fi/keyboards/desktopindex.html>.

Lisäksi opinnoissa käytetään Open Moodle -oppimisalustaa: <https://openmoodle.eoppimispalvelut.fi/>, Googlen pilvipalveluita ja muita hyödyllisiä verkkosovelluksia. Open Moodle ja Google Gmail -tunnukset opiskelija luo itse.

Ohjelmistoista ja niihin liittyvistä perehdytysmateriaaleista vastaa koulutuksen järjestäjä. Opiskelijan vastuulla ovat opiskeluvälineet, etäjärjestelmiin perehtyminen sekä oppimateriaalien hankinta. Opiskelijalle annetaan rekisteröitymisavain oppimisympäristöön hänen hankittuaan etäopintojen edellyttämät opiskeluvälineet.

Yleiset kielitutkinnot

Pohjoissaamen kielessä voi suorittaa perus, keski- tai ylimmän tason yleisen kielitutkinnon. Tutkinnossa on seuraavat osat: puheen ja tekstin ymmärtäminen, puhuminen ja kirjoittaminen. Saamen kielen tutkinto järjestetään kerran vuodessa.

Tutkinnon suorittamalla voi osoittaa virallisesti kielitaitonsa. Tutkintotodistusta voi käyttää esimerkiksi työ- tai opiskelupaikan hakemiseen. Tutkinnot ovat omakustanteisia, hinta riippuu valitusta tutkinnosta ja sen tasosta.

Yleiset kielitutkinnot ovat aikuisille suunnattuja kielitaitotutkintoja. Tutkinnot mittaavat kielen osaamista sellaisissa käytännön tilanteissa, joissa aikuinen joutuu puhumaan, kuuntelemaan, kirjoittamaan tai lukemaan jotakin vierasta kieltä - joko Suomessa tai ulkomailla. Yleiset kielitutkinnot ovat kansallisia ja virallisia kielitutkintoja, niiden kehittämistyöstä vastaavat Opetushallitus sekä Jyväskylän yliopiston Soveltavan kielentutkimuksen keskus.

Tietoa kielitutkinnoista, tutkintopäivistä ja -paikoista, ilmoittautumisesta ja tutkintomaksuista löydät [tämän linkin kautta](#). Sivuilta löydät myös kielitutkintojen taitotasokuvaukset. **Ilmoittautuminen kielitutkintoon on opiskelijan itsensä vastuulla. Ilmoittautumisajankohta tutkintoon on alkuvuodesta 2027.**

Testiin voi käydä tutumassa Soveltavan kielentutkimuksen keskuksen sivuilta <http://ykitesti.solki.jyu.fi/tutustu-testiin/saame/>. Sivulla on myös ohjeita testiin tulijoille.

Lisätietoja: Saamelaisalueen koulutuskeskuksen kanslia 040 723 7309

Paikka ja aika

Opinnot käynnistyvät etäopetusjärjestelmässä keskiviikkona 19.8.2026 ja päättyvät 26.4.2027.

Opetusaika on **maanantaisin ja keskiviikkoisin klo 17.00–19.30**. Oppitunteja ei ole viikolla 42 (2026) eikä viikoilla 9, 10 ja 14 (2027). Joulutauko on 10.12.2026 - 10.1.2027.

Saamelaisalueen koulutuskeskus
Sámi oahpahušguovddáš
Säämi máttááttáskuávdáš
Sää'm škooultémkõöskõs

Osanottajamäärä	Koulutukseen otetaan 15 opiskelijaa hakemusten perusteella.
Opettaja	Ellen Pautamo
Kustannukset	Opiskelija kustantaa ja hankkii itse tarvittavat oppimateriaalit ja opiskeluvälineet.
Koulutusmaksu	Koulutus on maksuton, mutta mikäli osanottaja keskeyttää opinnot, perimme 150 euron keskeyttämismaksun koulutuksen järjestämiskuluihin.
Tiedustelut	Saamelaisalueen koulutuskeskus, virtuaali@sogsakk.fi , puh. 040 378 0304 (Tiisu-Maria Näkkäljärvi). Tietoa myös osoitteessa www.sogsakk.fi .
Hakeminen	Haku avautuu 1.5.2026 ja hakemukset täytetään 31.5.2026 mennessä. https://sogsakk.inschool.fi/browsecourses?long-term=318&school-id=2&checkout=true
Opiskelijavalinta	Koulutukseen hakeutuneille ilmoitetaan valinnoista sähköpostitse viimeistään viikolla 25.
Tukipalvelun yhteystiedot	Opintojen yleinen tukinumero 0295 333 555 (0295-alkuisiin numeroihin ei sisälly palvelu- tai muita erityismaksuja). Sähköposti ict-tuki@sogsakk.fi .

POHJOISSAAMEN KIELI I, PERUSTASO 15 op (400 h)

Opetussuunnitelma

Opintokokonaisuus Koulutuksen laajuus on 15 opintopistettä ja se koostuu pohjoissaamen kielen (7 op + 7 op = 14 op) ja saamelaisen kulttuurin (1 op) opinnoista. Koulutus muodostaa kokonaisuuden, joissa käsitellään erilaisia arki- ja työelämän elämän aihepiirejä. Saamelaiskulttuurin opetus etenee kielen opetuksen rinnalla.

Koulutuksen kuvaus

Saamen kieli I

Laajuus

7 op

Osaamistavoite

Opintokokonaisuuden suoritettuaan opiskelija osaa pohjoissaamen ääntämyksen perusteet, perusrakenteita, ydinkielioppia ja perussanastoa. Hän pystyy viestimään päivittäiseen elämään liittyvissä tilanteissa, kertomaan itsestään ja ympäristöstään. Opiskelija osaa lukea helppoja tekstejä, keskustella helpoista aiheista ja kirjoittaa saameksi yksikertaisia kirjoitelmia. Opiskelija osaa käyttää opinnoissa tarvittavia (sähköisiä) työvälineitä ja kieliteknologiaa.

Sisältö

Erilaisia ääntämis-, keskustelu-, luku-, kirjoitus- ja kuullunymmärtämisharjoituksia, kielioppia, sanastoa ja (sähköiset) työvälineet. Opiskelija tutustuu opinnoissa tarvittaviin (sähköisiin) työvälineisiin.

Aihealueet

Minä ja taustani, koti ja asuminen, jokapäiväinen elämä sekä sosiaalinen vuorovaikutus.

Toteutustavat

Oppitunnit, harjoitukset ja itsenäistä työskentelyä ja perehtymistä kirjallisuuteen.

Oppimateriaali

Länsman, Helmi 2023: *Cealkke dearvvuodaid 1*; Sammallahti, Pekka 2021: *Sámi-suoma-sámi sátnegirji*, Saamelais-suomalais-saamelainen sanakirja; muu oppitunneilla jaettava ja käytettävä oppimateriaali.

Oheismateriaali

Pope, Kirsten – Sára, Máret 2004: *Eatnigiella, Giellaoahpu váldogirji*; Nickel, Klaus Peter – Sammallahti, Pekka 2011: *Nordsamisk grammatikk*; Magga, Elna 2019: *Oanehis giellaoahppa*, Lyhyt kielioppi.

Suoritustavat	Oppitunnit, harjoitukset ja kirjallinen ja/tai suullinen koe.
Arviointi	1–5. Arviointi kirjallisten tehtävien, kokeiden sekä suullisen näytön perusteella.
Opetuskieli	Pohjoissaame ja suomi.

Saamen kieli I: Arviointikriteerit on esitetty asteikolla 5-3-1:

5	3	1
<ul style="list-style-type: none"> • Opiskelija hallitsee erinomaisesti opintojakson perusrakenteet, ydinkieliopin ja perussanaston • Opiskelija pystyy viestimään suullisesti ja kirjallisesti erinomaisesti päivittäiseen elämään liittyvissä tilanteissa, kertomaan itsestään ja ympäristöstään: tuotos on rakenteiden, sisällön ja ääntämisen osalta erinomaista, johdonmukaista ja ymmärrettävää, selkeää ja sujuvaa. • Opiskelija ymmärtää erinomaisesti vaihtelevia suullisia ja kirjallisia viestejä ja tekstejä. • Opiskelija osaa soveltaa oppimaansa myös ennakoimattomissa kielenkäyttötilanteissa.	<ul style="list-style-type: none"> • Opiskelija hallitsee hyvin mutta epätasaisesti opintojakson perusrakenteet, sanaston ja ydinkieliopin. • Opiskelija pystyy viestimään suullisesti ja kirjallisesti hyvin päivittäiseen elämään liittyvissä tilanteissa, kertomaan itsestään ja ympäristöstään: tuotos on paikoitellen varsin sujuvaa ja pääosin ymmärrettävää, sanojen ja rakenteiden epätarkkuus vaikeuttavat ja katkaisevat merkityksen välittymistä, pitemmissä tuotoksissa perusrakenteetkin tuottavat vaikeuksia, tulee ymmärretyksi kielellisistä ja/tai ääntämisestä johtuvista puutteista huolimatta. • Opiskelija ymmärtää hyvin vaihtelevia suullisia ja kirjallisia viestejä ja tekstejä, saa selvän tekstin pääasioista, vaativammista teksteistä jää osia ymmärtämättä. • Opiskelija pystyy soveltamaan hyvin oppimaansa tutuissa kielenkäyttötilanteissa.	<ul style="list-style-type: none"> • Opiskelija hallitsee puutteellisesti opintojakson perusrakenteet, sanaston ja ydinkieliopin. • Opiskelija pystyy viestimään suullisesti ja kirjallisesti erittäin suppeasti päivittäiseen elämään liittyvissä tilanteissa, kertomaan itsestään ja ympäristöstään: tuotos on rakenteiden osalta epätarkkaa, puutteellista ja paikoin vaikea ymmärtää, pitempi tuotos kokonaisuutena katkonaista, sanavaraston suppeus rajoittaa ilmaisua, perusrakenteiden hallinnassa ja ääntämisessä puutteita. • Opiskelija ymmärtää rutiininomaisia suullisia ja kirjallisia viestejä ja tekstejä. • Opiskelija pystyy soveltamaan oppimaansa vain kaikkein tutuimmissa ja yksinkertaisimmissa kielenkäyttötilanteissa.

Saamen kieli II

Laajuus

7 op

Osaamistavoite

Opiskelijalla on perustiedot pohjoissaamen keskeisestä kieliopista, rakenteista ja perussanavarasto. Hän lukee ja kuuntelee helppoja tekstejä, osaa keskustella helpoista aiheista sekä kirjoittaa saameksi lyhyitä kirjoitelmia ja viestejä. Opiskelija tuntee pohjoissaamen sanojen taivutusjärjestelmän keskeisimpiä periaatteita. Hän osaa käyttää tärkeimpiä pohjoissaamen kieleen liittyviä tietolähteitä, kuten sanakirjoja, kielioppeja ja kieliteknologiaa.

Sisältö

Erilaisia ääntämis-, keskustelu-, luku-, kirjoitus- ja kuullunymmärtämisharjoituksia, kielioppia, taivutusjärjestelmän perusteet, sanastoa ja sähköiset työvälineet.

Aihealueet

Jokapäiväinen elämä (kauppa ja palvelut, koti ja asuminen, matkustaminen, värit ja vaatteet) sekä saamelaiskulttuuri.

Toteutustavat

Oppitunnit, harjoitukset ja omatoimista harjoittelua ja perehtymistä kirjallisuuteen.

Oppimateriaali

Länsman, Helmi 2023: *Cealkke dearvvuodaid 2*;
Sammallahti, Pekka 2021: *Sámi-suoma-sámi sátnegirji*, Saamelais-suomalais-saamelainen sanakirja; muu oppitunneilla jaettava ja käytettävä oppimateriaali.

Oheismateriaali

Pope, Kirsten – Sára, Máret 2004: *Eatnigiella, Giellaoahpu váldogirji*; Nickel, Klaus Peter – Sammallahti, Pekka 2011: *Nordsamisk grammatikk*; Magga, Elna 2019: *Oanehis giellaoahppa*, Lyhyt kielioppi.

Suoritustavat

Oppitunnit, harjoitukset ja kirjallinen ja/tai suullinen koe.

Arviointi

1–5. Arviointi kirjallisten tehtävien, kokeiden sekä suullisen näytön perusteella.

Opetuskieli

Pohjoissaame ja suomi.

Lisätiedot

Saame I suoritettuna/suoritteilla.

Saamen kieli II: Arviointikriteerit on esitetty asteikolla 5-3-1:

5	3	1
<ul style="list-style-type: none"> • Opiskelija hallitsee erittäin hyvin opintojakson keskeisen kieliopin, rakenteet ja sanaston. • Opiskelija pystyy viestimään suullisesti ja kirjallisesti erinomaisesti kurssin aihepiireihin liittyvissä tilanteissa: tuotos on rakenteiden ja ääntämisen osalta erinomaista, johdonmukaista ja ymmärrettävää, selkeää ja sujuvaa. • Opiskelija ymmärtää erinomaisesti vaihtelevia suullisia ja kirjallisia viestejä ja tekstejä. • Opiskelija osaa soveltaa oppimaansa myös ennakoimattomissa kielenkäyttötilanteissa.	<ul style="list-style-type: none"> • Opiskelija hallitsee hyvin opintojakson keskeisen kieliopin, rakenteet ja sanaston, mutta niissä on vielä kehitettävää. • Opiskelija pystyy viestimään suullisesti ja kirjallisesti hyvin kurssin aihepiireihin liittyvissä tilanteissa: tuotos on paikoitellen varsin sujuvaa ja pääosin ymmärrettävää, sanojen ja rakenteiden epätarkkuus ja katkonaisuus vaikeuttavat merkityksen välittymistä, pitemmissä tuotoksissa perusrakenteetkin tuottavat vaikeuksia, tulee ymmärretyksi kielellisistä ja/tai ääntämisestä johtuvista puutteista huolimatta. • Opiskelija ymmärtää hyvin vaihtelevia suullisia ja kirjallisia viestejä ja tekstejä. • Opiskelijalla on valmiuksia soveltaa oppimaansa tutuissa kielenkäyttötilanteissa.	<ul style="list-style-type: none"> • Opiskelija hallitsee puutteellisesti opintojakson keskeisen kieliopin, rakenteet ja sanaston. • Opiskelija pystyy viestimään suullisesti ja kirjallisesti erittäin suppeasti kurssin aihepiireihin liittyvissä tilanteissa: tuotos on perusrakenteiden osalta puutteellista, hajanaista ja paikoin vaikeaa ymmärtää, pitempi tuotos kokonaisuutena epätarkkaa ja katkonaista, sanavaraston suppeus ja hajanaisuus rajoittaa ilmaisua, perusrakenteiden hallinta ja ääntäminen puutteellista. • Opiskelija ymmärtää suppeasti rutiininomaisia suullisia ja kirjallisia viestejä ja tekstejä. • Opiskelija pystyy soveltamaan oppimaansa vain kaikkein tutuimmissa ja yksinkertaisimmissa kielenkäyttötilanteissa.

Saamelaisalueen koulutuskeskus
Sámi oahpahušguovddáš
Säämi máttááttáskuávdáš
Sää'm škooultémkõõskõs

Saamelaiskulttuuri I

Laajuus

1 op

Osaamistavoite

Opiskelijalla on kurssin käytyään yleistä tietoa saamen kielistä ja saamelaisesta kulttuurista (painottuen Suomen puolen saamelaisten tilanteeseen). Hän tietää myös saamelaiskulttuurin historiasta ja nykytilasta sekä niistä asioista, jotka ovat nykytilan rakentumiseen vaikuttaneet. Hän tietää myös saamelaisen historian keskeisiä tapahtumia ja käännekohtia.

Sisältö

Oppimateriaali

Lehtola, Veli-Pekka 2015: **Saamelaiset - historia, yhteiskunta, taide** (päivitetty painos), Puntos (löytyy netistä tästä [linkistä](#)) ja muu oppitunneilla jaettava materiaali.

Suoritustavat

Aktiivinen osallistuminen, harjoitukset sekä esitelmä/opintopäiväkirja.

Arviointi

Suoritettu/Hylätty

Opetuskieli

Suomi